

Рекомендації щодо належного оформлення ввезення окремих категорій товарів гуманітарної допомоги

Постановою Кабінету Міністрів України від 01.03.2022 № 174 “Деякі питання пропуску гуманітарної допомоги через митний кордон України в умовах воєнного стану” із змінами, що внесені постановою Кабінету Міністрів України від 03.01.2023 № 2 “Зміни, що вносяться до постанови Кабінету Міністрів України від 1 березня 2022р. № 174” (далі – Постанова) визначено форму гарантійного листа, яким оформляються гарантійні зобов’язання кінцевих користувачів деяких товарів, які ввозяться в Україну в якості гуманітарної допомоги.

Зазначений гарантійний лист оформлюється лише стосовно товарів гуманітарної допомоги, визначених у додатку 2 до Постанови (із змінами, що внесені постановою Кабінету Міністрів України від 03.01.2023 № 2 “Зміни, що вносяться до постанови Кабінету Міністрів України від 1 березня 2022р. № 174”, у контексті заміни слів “нецивільного призначення” словами “військового призначення”), а саме:

- 1) пластини для бронежилетів;
- 2) переносні радіостанції **військового призначення**;
- 3) безпілотні літальні апарати (квадрокоптери) **військового призначення**;
- 4) біноклі, монокуляри та інші оптичні труби, магніфери (збільшувачі) **військового призначення**;
- 5) коліматорні приціли, оптичні приціли **військового призначення**;
- 6) тепловізори, прилади нічного бачення.

Примітки: Відповідно до абзацу першого пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 01.03.2022 № 174 “Деякі питання пропуску гуманітарної допомоги через митний кордон України в умовах воєнного стану” із змінами, що внесені постановою Кабінету Міністрів України від 03.01.2023 № 2 “Зміни, що вносяться до постанови Кабінету Міністрів України від 1 березня 2022р. № 174” “...на період воєнного стану пропуск через митний кордон України гуманітарної допомоги (у тому числі таких товарів гуманітарної допомоги, як спеціальні засоби індивідуального захисту (каска, виготовлені відповідно до військових стандартів або технічних умов, чи їх еквіваленти та спеціально призначені для них компоненти (тобто підшоломи, амортизатори), що класифікуються у товарній підкатегорії згідно з УКТЗЕД 6506 10 80 00; бронежилети, що класифікуються у товарній підкатегорії згідно з УКТЗЕД 6211 43 90 00), виготовлені відповідно до військових стандартів, зокрема стандартів НАТО, або військових умов для потреб правоохоронних органів, Збройних Сил та інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, Державної служби спеціального зв’язку та захисту інформації, інших суб’єктів, що здійснюють боротьбу з тероризмом відповідно до закону; нитки для виготовлення бронежилетів, що класифікуються у товарних підкатегоріях згідно з УКТЗЕД 5402 11 00 00 та 5407 10 00 00; тканини (матеріали) для виготовлення бронежилетів, що класифікуються у товарних підкатегоріях згідно з УКТЗЕД 3920 10 89 90, 3921 90 60 00, 5603 14 10 00, 6914 90 00 00), безпілотні літальні апарати та їх частини цивільного призначення та подвійного використання від донорів (у значенні Закону України “Про гуманітарну допомогу”) здійснюється за місцем перетину митного кордону України шляхом подання в паперовій або електронній формі декларації, заповненої особою, що перевозить відповідний товар, за формою згідно з додатком 1 без застосування заходів нетарифного

регулювання зовнішньоекономічної діяльності та без оформлення гарантійних листів...”.

Отже, пропуск товарів, зазначених у додатку 2 до Постанови, через митний кордон України здійснюється за умови подання до митних органів, крім декларації за формою, встановленою додатком 1 до Постанови, також гарантійного листа кінцевого користувача товарів за формою, визначеною додатком 3.

Часто до гарантійних листів включаються товари, що не передбачені у додатку 2 до Постанови. У цьому зв'язку необхідно зазначити, що така ситуація може призвести до включення у цей список товарів, які підлягають експортному контролю і не підпадають під визначений Постановою спрощений механізм передачі.

Особливо необхідно звернути увагу, що Постановою визначено **вичерпний перелік таких суб'єктів** (кінцевих користувачів), які мають право оформляти гарантійні листи:

- орган військового управління, визначений Міністерством оборони;
- правоохоронний орган;
- інше військове формування, утворене відповідно до закону;
- Адміністрація Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації чи підпорядкований підрозділ, визначений нею;
- військові адміністрації, утворені відповідно до законодавства (із змінами до абзацу шостого пункту 1, що внесені постановою Кабінету Міністрів України від 03.01.2023 № 2 “Зміни, що вносяться до постанови Кабінету Міністрів України від 1 березня 2022р. № 174”);
- інший суб'єкт, що здійснює боротьбу з тероризмом відповідно до закону (відповідно до статті 4 Закону України “Про боротьбу з тероризмом” суб'єктами, які безпосередньо здійснюють боротьбу з тероризмом у межах своєї компетенції, є:
 - Служба безпеки України, яка є головним органом у загальнодержавній системі боротьби з терористичною діяльністю;*
 - Міністерство внутрішніх справ України;*
 - Національна поліція;*
 - Міністерство оборони України;*
 - центральні органи виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сфері цивільного захисту;*
 - центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері захисту державного кордону;*
 - центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань;*
 - Управління державної охорони України;*
 - Бюро економічної безпеки України.)*

Відповідно до Постанови, ввезені з наданням гарантійного листа товари підлягають взяттю їх зазначеними суб'єктами на облік в установленому порядку.

Відповідно до Постанови **кінцеві користувачі товарів зобов'язані забезпечувати:**

- 1) контроль фактичного отримання товарів;
- 2) ведення обліку отриманих товарів;
- 3) контролю дотримання наданих ними гарантійних зобов'язань;

4) інформування не пізніше трьох днів з дня отримання товарів Державну службу експортного контролю про їх отримання (із зазначенням найменування та кількості фактично отриманих товарів). Разом із інформуванням надсилається засвідчена копія раніше оформленого гарантійного листа.

Організація заходів контролю та обліку стосовно отриманих товарів покладається на посадову особу кінцевого користувача товарів гуманітарної допомоги відповідно до розподілу функціональних обов'язків.

**РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПОРЯДКУ ЗАПОВНЕННЯ
ГАРАНТІЙНОГО ЛИСТА**

(ФОРМА, додаток 3 до Постанови)

**ГАРАНТІЙНИЙ ЛИСТ
кінцевого користувача товарів гуманітарної допомоги
№ _____ 20__ р.**

(дата оформлення)

1. Повне найменування кінцевого користувача товарів, код згідно з ЄДРПОУ, його адреса.
2. Повне найменування імпортера товарів, його адреса.
3. Найменування донора (донорів) гуманітарної допомоги, держава його (їх) реєстрації, адреса та дані контактної особи.
4. Відомості про товари, що ввозяться в Україну:

№	Найменування та опис товару	Кількість товару
1	2	3

5. Гарантійні зобов'язання кінцевого користувача товарів
 - 5.1. Цільовим призначенням товарів, зазначених у пункті 4, є задоволення потреб національної оборони держави.
 - 5.2. Товари, зазначені в пункті 4, не будуть використані з метою отримання прибутку.

_____ (посада)

_____ (підпис)

_____ (прізвище, власне ім'я по батькові (за наявності))

_____ (дата)

_____ МП (за наявності)

Деякі особливості заповнення пунктів і стовпчиків гарантійного листа:

1) пункт 1 – зазначаються відомості щодо кінцевого користувача (повне найменування, адреса, код за ЄДРПОУ). З метою уникнення непорозумінь під час митного оформлення товарів рекомендується вносити інформацію до якої категорії, визначеної абзацом шість пункту 1 Постанови (правоохоронний орган, військове формування тощо) відноситься кінцевий користувач;

2) пункт 2 – зазначаються відомості щодо юридичної чи фізичної особи, яка забезпечує ввезення товарів на митну територію України та визначена у графі 6 Декларації про перелік товарів, що визнаються гуманітарною допомогою (додаток 1 до Постанови) Зазначена особа зобов'язана передати одержані товари гуманітарної

допомоги, за номенклатурою та кількістю, визначеною у Гарантійному листі, кінцевому споживачеві, який його оформив.

...

3) пункт 3 – зазначається інформація про іноземних юридичних або фізичних осіб, які надали товари гуманітарної допомоги.

...

4) пункт 4 – вноситься інформація щодо товарів, визначених у додатку 2 до Постанови:

...

4.1) стовпчик 2 – зазначається марка, модель виробу, а також визначається до якої категорії товарів, визначених у додатку 2 до Постанови, він відноситься (наприклад - Тепловізор Pulsar Helion XQ100; безпілотний літальний апарат (квадрокоптер) DJI Mavic Air 2 з тепловізійною камерою тощо). При цьому кожне нове найменування вноситься до нового рядка.

...

4.2) стовпчик 3 – зазначається кількість та одиниця виміру кожного з найменувань товарів, внесених до стовпчика 2 пункту 4.

...

УВАГА! Інформація, внесена до пункту 4, має корелюватись із інформацією, внесеною до розділу 9 декларації про перелік товарів, що визнаються гуманітарною допомогою (додаток 1)

5) що стосується пункту 5 – інформація, внесена до пунктів 5.1. та 5.2., відноситься до зобов'язань одержувача та користувача гуманітарної допомоги, визначених законодавством та не підлягає зміні.

Гарантійний лист підписується керівником кінцевого користувача, зазначеного в пункті 1, відомості про якого внесені до ЄДР. У разі підписання гарантійного листа іншою уповноваженою особою, повноваження цієї особи підтверджуються засвідченою копією відповідного документа (наказ, доручення тощо), яка додається до гарантійного листа. Гарантійний лист скріплюється печаткою (за наявності) кінцевого споживача.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ КІНЦЕВИХ КОРИСТУВАЧІВ ЩОДО ІНФОРМУВАННЯ ДЕРЖЕКСПОРТКОНТРОЛЮ ПРО ОТРИМАННЯ ВВЕЗЕНИХ ТОВАРІВ ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ

1) інформування здійснюється кінцевим користувачем товарів, шляхом направлення на адресу Держекспортконтролю відповідного листа разом із засвідченою копією раніше оформленого гарантійного листа. Інформування може бути здійсненим шляхом подання електронного документа разом із сканованою копією раніше оформленого гарантійного листа, засвідчених кваліфікованим електронним підписом.

2) найменування та опис товару в інформуванні має відповідати інформації, внесений до стовпчика 2 пункту 4 гарантійного листа;

3) у інформуванні зазначається фактична кількість отриманих товарів. В разі якщо кількість отриманих товарів є меншою за кількість, визначену у стовпчику 3 пункту 4 гарантійного листа, в інформуванні необхідно зазначити про те, чи відомі кінцевому користувачу причини недоотримання товарів або, що залишок товарів також має бути отримано (із зазначенням строку отримання) та, що про отримання залишку буде поінформовано додатково (із зазначенням строку наступного інформування);

4) якщо інформування здійснюється шляхом подання електронного документа разом із сканованою копією раніше оформленого гарантійного листа, засвідчених кваліфікованим електронним підписом, такий електронний документ надсилається повідомленням на адресу електронної пошти Держекспортконтролю: general@dsecu.gov.ua. Електронний документ додається до повідомлення у вигляді вкладеного файлу. У повідомленні доцільно вказати контактний номер телефону відправника для можливості оперативного зв'язку в разі неможливості загрузити чи відкрити вкладений файл інформування;

5) у разі відмови від ввезеного товару або виникнення потреби в його передачі іншому кінцевому користувачеві, слід поінформувати про це Держекспортконтроль із зазначенням наявної достовірної інформації про причину відмови, нового кінцевого користувача та відоме місцезнаходження товару.

Звертаємо увагу кінцевих користувачів про відповідальність за порушення законодавства що регулює питання надання гуманітарної допомоги.

Згідно зі статтею 12 Закону України “Про гуманітарну допомогу” порушеннями законодавства про гуманітарну допомогу, що тягне за собою кримінальну або адміністративну відповідальність, зокрема є:

- використання гуманітарної допомоги не за цільовим призначенням;
- використання гуманітарної допомоги з метою отримання прибутку.

Тому, порушення кінцевим користувачем гарантійних зобов'язань, зазначених у пункті 5 гарантійного листа, який ним оформлено, тягне за собою відповідальність згідно з Законом.

Крім того, у разі включення до гарантійного листа товарів, що не передбачені у додатку 2 до Постанови товарів, які підлягають експортному контролю і не підпадають під визначений Постановою спрощений механізм передачі, особа, що здійснила таку передачу, може бути притягнута до відповідальності, встановленої статтею 333 Кримінального кодексу України, а у разі якщо така особа зареєстрована в Держекспортконтролі як суб'єкт здійснення міжнародних передач товарів, то і до відповідальності, встановленої статтею 25 Закону України “Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання”.